

**Fil-Qorti tal-Maġistrati (Malta)
Bħala Qorti ta' Ĝudikatura Kriminali**

Magistrat Dr. Donatella Frendo Dimech LL.D., Mag. Jur. (Int. Law)

Seduta D.I.E.R.

Illum: 19 ta' April, 2017

**Il-Pulizija
(Spettura Sandra Zammit)**

vs

David Agius detentur tal-karta tal-identita` numru 243953(M); u

Nazzareno Cauchi detentur tal-karta tal-identita` numru 518543(M)

Il-Qorti:

Rat l-akkuži miġjuba fil-konfront tal-imputati David Agius u Nazzareno Cauchi u ċjoè talli:

Fil-kwalita' tagħhom ta' diretturi u/jew segretarji ta' kumpanija u/jew rappresentanti guridici tas-socjeta' kummercjali 'Marsalite Limited' (C338) b'indirizz registrat 'Jablo Buildings' Industrial Estate Marsa, Malta u/jew bhala l-persuni li kienu inkarigati mill-istess socjeta' kummercjali sabiex ihallsu l-pagi dovuti, naqsu li jhallsu l-pagi dovuti ghall-perijodu bejn it-19 ta' Dicembru, 2009, u l-21 ta' Jannar, 2010 ammontanti għal €947.65, naqsu li jhallsu l-bonus statutorju ghall-perijodu bejn l-01 ta' Jannar, 2010 u l-21 ta' Jannar, 2010, ammontanti għal €15.54, naqsu li jhallsu l-weekly allowance dovut ghall-perijodu bejn l-01 ta' Ottubru, 2009 u l-21 ta' Jannar, 2010, ammontanti għal €74.56, naqsu li jhallsu l-vacation leave dovut ghall-perijodu bejn l-1 ta' Jannar, 2010 sal-21 ta' Jannar 2010, ammontanti għal €72.36 u naqsu li jhalsu n-notice dovut ghall-perijodu bejn it-22 ta' Jannar, 2010 u l-25 ta' Marzu, 2010, ammontanti għal €1,796.49 li b'kollo jammontaw għal elfejn, disgha mijha u sitt Ewro u sittin

centezmu (€2,906.60) u li kienet dovuti lill-ex-impjegat tas-socjeta' kummercjali hawn fuq imsemmija, u cioe' lil Saviour Attard, fil-21 ta' Jannar, 2010, meta l-impieg tieghu gie terminat.

Għaldaqstant il-Qorti kienet mitluba bir-rispett sabiex tordna lill-imputati ai termini tal-artikolu 45(1) tal-Kap.452 tal-Ligijiet ta' Malta u tar-regolament 22 tal-Avviz Legali 247 tal-2003 kif emendat bl-Avviz Legali 427 tal-2007, sabiex iħallsu l-penali skond il-Ligi, u kif ukoll tordna lill-imputati, ai termini tal-Artikolu 45(2) tal-Kap. 452 tal-Ligijiet ta' Malta, li jħallsu lil Saviour Attard l-ammont ta' elfejn, disgha mijha u sitt ewro u sittin centezmu (€2,906.60) għar-ragunijiet hawn fuq specifikati.

Rat li fis-seduta tat-13 ta' Marzu, 2017, l-imputati rregistraw ammissjoni ghall-akkuzi migħuba fil-konfront tagħhom limitatament għal dak li jirrigwarda hlasijiet dovuti għal pagi, bonus statutorji u weekly allowances.¹

Illi din il-Qorti osservat dak li jiddisponi l-Artikolu 453(1) tal-Kapitolu IX, Ligijiet ta' Malta, moqri flimkien mal-Artikolu 392A(1) tal-istess Kapitolu, u cioe' wara li l-imputati wiegbu li huma hatja ghall-akkuzi migħuba fil-konfront tagħhom kif ntqal, din il-Qorti wissiethom b'mod l-aktar solenni fuq il-konsegwenzi legali ta' dik it-twegiba u huma nghataw zmien xieraq sabiex jekk riedu jergaw lura minnha.

Semghet ix-xhieda.

Semghet is-sottomissjonijiet magħmula mill-prosekuzzjoni u mid-difiza dwar il-piena.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Ikkunsidrat:

Illi l-imputati ammettew l-imputazzjonijiet migħuba fil-konfront tagħhom kif ingħad u għaldaqstant fuq l-ammissjoni volontarja u nkondizjonata tagħhom, l-Qorti tiddikjara li m'għandhiex triq ohra salv li ssib lill-imputati hatja tal-akkuzi kollha migħuba fil-konfront tagħhom kif minnhom ammessi.

Illi d-divergenza li nqalghet bejn l-Prosekuzzjoni u l-imputati kienet dwar *in-notice* (l-avviz) msemmi fl-artikolu 36 tal-Att dwar l-Impiegi u r-Relazzjonijiet Industrijali, Kapitolu 452 tal-Ligijiet ta' Malta, fejn id-difiza tikkontendi li l-imputati tpogġew fl-impossibilita' li jaderixxu mal-obbligli imposti fuqhom bil-ligi

¹ Vide verbal tat-13 ta' Marzu, 2017 fejn issir riferenza ghall-ammonti rispettivi hekk kif indikati fid-dokument mmarkat Dok. MS1.

u senjatament dak li jiddetta l-artikolu 36(9) tal- Att fejn kjarament il-ligi taghti ghazla lil-principal:

(9) **Meta jirčievi avviż mingħand l-impjegat** kif intqal qabel, **il-principali ikun jista' jaġħzel** jew li jħalli lill-impjegat li jkompli jaħdem sakemm iż-żmien tal-avviż jaġħlaq jew, f'kull żmien matul li jkun għaddej iż-żmien tal-avviż, īħallas lill-impjegat somma li tkun daqs il-paga li jkun imissha titħallas dwar iż-żmien tal-avviż li ma jkunx għalaq.

Jigi sottolinejat izda li ma ngabet ebda prova li xi **impjegat** ta' avviz simili lil xi wieħed mill-imputati fil-kapacita` tagħhom ta' sidien u principal/i tal-fabbrika imsemmija biex b'hekk jiskatta xi dritt ghall-ghazla li tirreferi ghaliha din id-disposizzjoni. Għaldaqstant la qatt nibet u wisq anqas ittieħed xi dritt ta' ghazla li kienu intitolati jagħmlu l-imputati kif tikkontendi d-difiza. **L-ghażla li dan is-subartikolu jagħti lill-principal jiskata unikament kemm il-darba impjegat jagħti avvix (notice) li ser itemm l-impjieg. Għalhekk is-sottomissjoni tad-difiza hi nieqsa minn kull bazi legali u qed tigi respinta.**

Lanqas ma jsib applikazzjoni s-subartikolu (8) tal-istess artikolu – fejn issa l-**ghażla tkun tispetta lill-impjegat** - peress li ma jirrizultax li l-impjegati rcevew xi avviz mill-principal/i kif deskrirt f'dan is-subartikolu:

(8) Meta **impjegat** taħt kuntratt ta' servizz għal żmien bla limitu **jirčievi avviż mill-principali** kif jingħad hawn qabel, **huwa jista' jaġħzel** jew li jissokta jaħdem sakemm jaġħlaq iż-żmien tal-avviż jew, f'kull żmien li jkun waqt li għadu miexi ż-żmien tal-avviż, iġiegħel lill-principali li jaġħti somma li tkun daqs in-nofs tal-pagi li kien ikollhom jitħallsu.

Kemm aktar għalhekk kienu l-impjegati li ma gew privi mill-possibilita` li jagħmlu l-ghażla prevista b'dan is-subartikolu!

Għal kull buon fini peress, li d-difiza għamlet emfazi fuq l-impossibilita` li tpoggew fiha l-imputati, l-Qorti ma tistax ma tosseqx li mill-provi jirrizulta li l-andament negattiv tal-kumpanija Marsalite Limited kien ilu magħruf mis-sidien izda dawn ghazlu jagħlqu ghajnejhom għal proverbjali “writing on the wall”. Fin-nota minn tiegħu l-imputat, sahansitra jiddeskrivi s-sitwazzjoni ekonomika tal-kumpanija bhala “buraxxka finanzjarja”, b'dejn u “F'qaghda finanzjarja kritika”.²

Fil-fatt fis-seduta tat-12 ta' Lulju, 2011 gie verbalizzat li “*L-Avukati difensuri tal-imputati nfurmaw lill-Qorti li r-rikavat mis-subbasta riferita fis-seduti precedent kien minimu u li ma kienx hemm fondi bizzejjed biex l-impjegati jithallsu l-ammont li jiffurmaw il-mertu fil-kawza odjerna.*”³ Kif wara kollox anke tikkoncedi d-difiza

² Fol.48-49

³ Fol.6

meta fit-trattazzjoni minn tagħha, tghid li l-imputati baqaw jittamaw sal-ahhar li r-rota ddur u dan peress li kienu prospettati kuntratti godda.⁴

X'impossibilita`? Fic-cirkostanzi l-imputati seta' kellhom il-possibilita` li, per ezempju, jitkolbu l-istralc tal-kumpanija Marsalite Limited, jew il-possibilita` li jibdew process ta' *redundancy*, anke jekk mhux wahda kollettiva. Għalhekk min verament pogga lil min fl-impossibilita` li jipprevalixxu rwiehom mid-drittijiet li tagħti l-ligi? Fejn hi din l-impossibilita` u dwar xhiex galadarba l-ligi ma tagħti ebda ghazla lill-imputati ghaliex l-impiegat ma tahom ebda notice? Pjuttost jingħad li kienu l-impiegati, fosthom il-parte civile, li gew rinfaccjati bl-impossibilita` li jagħmlu l-ghażla li tingħata lill-impiegat ai termini tal-Artikolu 36(8) tal-Att.

Illi rinfaccjati bl-gheluq tal-fabbrika, l-imputati kellhom l-obbligu li jottemperaw rwiehom mas-subartikolu (10) tal-artikolu 36 tal-imsemmi Att:

Jekk il-prinċipal jonqos li jagħti avviż kif imsemmi hawn qabel, huwa jkun suġġett li jħallas lil dak l-impiegat somma li tkun daqs il-paga li jkun imissha titħallas dwar iż-żmien tal-avviż.

Jingħad ukoll li ma kien hemm xejn li pprekluda lill-imputati milli jitkolbu rizarciment u/jew kumpens jekk hassewhom aggravati bl-agir tal-awtoritajiet rilevanti (wara li nhareg ordni ta' zgħumbrament mill-Prim Awla tal-Qorti Civili fuq talba tal-Malta Industrial Parks).⁶

Certament l-izgħumbrament ornat mill-Prim Awla qatt ma seta' jissarraf fi pregudizzju ghall-impiegati tal-kumpanija Marsalite Ltd kif qed jippretendu l-imputati! Bil-kemm l-imputati ma jasslux jippretendu li l-impiegat, li habta u sabta safra bla xogħol, kelli jħallas lill-prinċipal somma li kienet daqs nofs il-paga li kien imissha titħallas dwar iż-żmien tal-avviż u cieoe` hekk kif jipprospetta l-istess Artiklu 36(10) tal-Att, galadarba naqsu li jagħtu *n-notice* lill-principal/i!

Mhemmx dubbju li dan is-subartikolu, li ma jipprovd għal ebda eccezzjoni, ma jħalli ebda lok ghall-interpretazzjoni. Galadarba l-principal gie kostrett itemm l-impiegat tal-impiegat, kelli jassigura ruhu li dawk il-provvedimenti tal-ligi, intizi ghall-protezzjoni tal-impiegat, jigu osseravati; f'dan il-kaz tenut kont li ma kienx għad fadal possibilita` li jħallu lill-impiegati jahdmu fil-fabbrika jew f'xi post t'impieg alternattiv, kellhom ihallsu lill-impiegati dik il-paga f'ammont rapprezentativ taz-żmien tal-avviż skond il-kaz.

⁴ Seduta tat-13 ta' Marzu, 2017.

⁵ Vide Rikors tal-Appell ta' David Agius tal-1 ta' Frar, 2013 (fol.67) u ta' Nazzareno Cauchi tal-4 ta' Frar, 2013 (fol.77-78).

⁶ Vide Nota ta' Sottomissjonijiet ta' Nazzarenu Cauchi tad-29 ta' Novembru, 2012, fol.49

Għaldaqstant wara li rat l-artikoli 5, 22, 23, 45, 46, u 47(2) tal-Kapitlu 452 tal-Ligijiet ta' Malta, ir-regolamenti 8 u 22 tar-Regolamenti dwar l-Organizzazzjoni tal-Hin tax-Xogħol, Avviz Legali 247 tal-2003, ssib lill-imputati hatja tal-imputazzjoni migjuba fil-konfront tagħhom, izda bl-applikazzjoni tal-Artiklu 22 tal-Kapitolu 446 tal-Ligijiet ta' Malta, tilliberahom bil-kundizzjoni li ma jagħmlux reat iehor fi zmien sentejn.

Inoltre` wara li rat l-artikolu 532A tal-Kapitolo IX tal-Ligijiet ta' Malta, moqri flimkien mal-artikolu 24 tal-Kapitolo 446 tal-Ligijiet ta' Malta, tordna lil hatja jħallsu lil Saviour Attard detentur tal-karta tal-identita` numru 486192M l-ammont ta' elfejn, disgha mijha u sitt ewro u sittin centezmu (€2,906.60) u dan fi zmien erba snin bl-ewwel pagament issir dovut fl-ewwel ta' Gunju, 2017.

F'kaz li tali ammont jew parti minnu ma jithallasx hekk kif ordnat, għandu jigi konvertit fi prigunerija ai termini tal-ligi.

Il-Qorti spjegat lill-hatja l-konsegwenzi jekk jikkommetti reat iehor waqt il-perjodu operattiv ta' din is-sentenza jew jekk jonqsu milli jsegwu l-ordni mogħtija llum.

Dr Donatella M. Frendo Dimech LL.D., Mag. Jur. (Int. Law).

Magistrat